

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ κ. ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΜΗΝΥΤΗΡΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΣΠΙΡΤΖΗ** του Παναγιώτη, υπό τις ιδιότητες του Βουλευτή και του Τομεάρχη Προστασίας του Πολίτη της Κ.Ο. ΣΥΡΙΖΑ - ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ, κατοίκου Αθήνας.

Αθήνα 4 Αυγούστου 2022

Αξιότιμε κύριε Εισαγγελέα,

Διαπιστώνεται τα τελευταία χρόνια, κατά τη διακυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και του Πρωθυπουργού κ. Μητσοτάκη, μία συνεχώς κλιμακούμενη αύξηση της κρατικής/αστυνομικής βίας κατά των πολιτών, βίας που ξεφεύγει των νόμιμων ορίων άσκησης κρατικής εξουσίας και προσιδιάζει σε μεθόδους απολυταρχικών – μη δημοκρατικών καθεστώτων. Η κλιμακούμενη και προφανώς καθοδηγούμενη παράνομη κρατική βία δεν προκαλεί μόνο φόβο και τρομοκρατία στους πολίτες αλλά οδηγεί σε παρακμή και απαξίωση της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Συντάγματος.

Προ περίπου ένα έτος (στις 8.7.2021) είχαμε καταθέσει ενώπιον του Αξιότιμου Εισαγγελέα ΑΠ κυρίου Πλιώτα μία αντίστοιχη μηνυτήρια αναφορά με παράνομη αστυνομική βία κατά πολιτών, για την οποία μέχρι και σήμερα δεν τύχαμε κάποιας πληροφόρησης για την πορεία της.

Επίσης, κάθε σχεδόν φορά που στα ΜΜΕ δημοσιεύονται βίντεο με παράνομες και άδικες πράξεις αστυνομικών οργάνων κατά πολιτών, προαναγγέλλεται από το Υπουργείο Προστασίας Πολίτη ΕΔΕ για τα (εκάστοτε) γεγονότα βίας, για τις οποίες ποτέ δεν υπήρξε περαιτέρω γνωστοποίηση αν πράγματι διατάχθηκαν και διενεργήθηκαν, αν ασκήθηκαν τελικώς πειθαρχικές διώξεις και ποια ήταν τα αποτελέσματα τους.

Προ της αναφοράς των προσφάτων γεγονότων παράνομης κρατικής βίας που αποδεικνύονται με βίντεο, ρεπορτάζ και δημοσιεύματα, χρήζει σχολιασμού το ευρωπαϊκό και

διεθνές νομικό πλαίσιο της προστασίας της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της ζωής από την παράνομη κρατική βία, νομικό πλαίσιο που η χώρα μας, δυστυχώς, έχει παραβιάσει (και παραβιάζει), έχοντας καταδικαστεί επανειλημμένα από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ). Στην ελληνική έννομη τάξη δεν μπορεί να είναι ανεκτή καμία μορφή παράνομης κρατικής βίας και καμία παραβίαση ευρωπαϊκών και διεθνών συμβάσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 της Σύμβασης Ηνωμένων Εθνών κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (1984) που κυρώθηκε με τον ν. 1782/1988, ο όρος "βασανιστήρια" σημαίνει «κάθε πράξη με την οποία, σωματικός ή ψυχικός πόνος ή έντονη οδύνη επιβάλλονται με πρόθεση σ' ένα πρόσωπο, με σκοπό ιδίως να αποκτηθούν απ' αυτό ή από τρίτο πρόσωπο πληροφορίες ή ομολογίες, να τιμωρηθεί για μια πράξη που αυτό ή τρίτο πρόσωπο έχει διαπράξει ή είναι ύποπτο ότι την έχει διαπράξει, να εκφοβηθεί ή εξαναγκασθεί αυτός ή τρίτο πρόσωπο, ή για κάθε άλλο λόγο που βασίζεται σε διάκριση οποιασδήποτε μορφής, εφ' όσον ένας τέτοιος πόνος ή οδύνη επιβάλλονται από δημόσιο λειτουργό ή κάθε πρόσωπο που ενεργεί με επίσημη ιδιότητα ή με την υποκίνηση ή τη συναίνεση ή την ανοχή του. Δεν περιλαμβάνονται ο πόνος ή η οδύνη που προέρχονται μόνον από πράξεις συμφυείς ή παρεμπόπτουσες προς νόμιμες κυρώσεις».

Σύμφωνα με το άρθρο 3 της ΕΣΔΑ «Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθή εις βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχειρίσιν απανθρώπους ή εξευτελιστικάς». Με την Έκθεση της Επιτροπής στην «Ιρλανδική υπόθεση»¹ ως απάνθρωπη μεταχείριση ορίζεται «η μεταχείριση εκείνη που προκαλεί σκόπιμα σοβαρό πόνο και σωματική ή ψυχική οδύνη αλλά όχι σε ακραία ένταση και οξύτητα διότι αλλιώς θα είχαμε να κάνουμε με βασανιστήρια». Επιπλέον η μεταχείριση αυτή δεν απαιτεί απαραίτητα τετελεσμένη πράξη καθώς «η αρκούντως πιστευτή και άμεση απειλή ότι το θύμα μπορεί να υποστεί τις πράξεις που εντάσσονται στο αρ. 3 ΕΣΔΑ μπορούν να θεωρηθούν ως απάνθρωπη μεταχείριση². Έχει κριθεί επίσης, επανειλημμένα ότι μία μεταχείριση είναι εξευτελιστική όταν προκαλεί στα θύματα αισθήματα φόβου, άγχους,

¹ ΕΔΑΔ, Ιρλανδία κατά Ηνωμένου Βασιλείου, 18.01.1978

² ΕΔΑΔ, Campbell και Cosans, 25.9.1982

κατωτερότητας, αισθήματα ιδιαίτερης ταπείνωσης και εξευτελισμού³, ικανά να κάμψουν τη σωματική ή ηθική αντοχή του⁴. Το ΕΔΑΔ επίσης, κατ'εφαρμογή του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ έχει κρίνει σε περιπτώσεις που προσφεύγοντες δέχτηκαν άγρια χτυπήματα από τις αστυνομικές δυνάμεις, τα οποία δεν ήταν απαραίτητα για τη σύλληψη τους, ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 για βασανιστήρια⁵ ή για απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση⁶. Και βέβαια, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που η Ελλάδα καταδικάστηκε για την παραβίαση του άρ. 3⁷.

Όμοιες διατάξεις προστασίας του απόλυτου δικαιώματος σεβασμού στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και ζωή και της απόλυτης απαγόρευσης σε βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση περιέχονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (1987) που κυρώθηκε με τον ν. 1949/1991, στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (άρ. 1 και 4) καθώς και στο Σύνταγμα μας (άρ. 7 παρ.2 και 2 παρ.1)

Τα γεγονότα που συνιστούν παράνομη κρατική βία και ειδικότερα, α) βασανισμού κρατουμένων (137Α ΠΚ), β) επικίνδυνης σωματικής βλάβης (309 ΠΚ), γ) κατάχρησης εξουσίας (239 ΠΚ), δ) παράβασης καθήκοντος (259 ΠΚ)

Στις 28.7.2022 και ενώ διεξαγόταν πορεία και διαδήλωση στην Αθήνα, απρόκλητα, παράνομα, δίχως καμία ανάγκη χρήσης βίας ή άλλων αποτρεπτικών μέτρων, αστυνομικοί τέλεσαν τα ανωτέρω ποινικά αδικήματα, χρησιμοποιώντας αναίτια και σε κάθε περίπτωση

³ ΕΔΑΔ, Albert and De Le Compte v Belgium, 10.2.1983, Kudla v Poland, 26.10.2000

⁴ ΕΔΑΔ, Dordevic (αριθ.9), Hurtado v Switzerland, 28.1.1994, Wieser v. Austria, 22.1.2007

⁵ ΕΔΑΔ, Ilhan κ. Τουρκίας (Ευρεία Σύνθεση), 27.6.2000, Rehbock κ. Σλοβενίας, 28.11.2000

⁶ ΕΔΑΔ, Ivan Vasilev κ. Βουλγαρίας, 12.4.2007, Samut Karabulut κ. Τουρκίας, 27.1.2009, Turan Cakir κ. Βελγίου, 10.3.2009

⁷ ΕΔΑΔ, Bekos και Koutropoulos v Greece, 13.12.2005, Alsayed Allaham v Greece, 18.1.2007, Zelilof v Greece, 24.5.2007, Galotskin v Greece, 14.1.2010, Stefanou v Greece, 22.4.2010, Zontul v Greece, 17.1.2012

αχρείαστη, υπέρμετρη και δυσανάλογη βία έναντι των πολιτών αλλά και δημοσιογράφων.
Ειδικότερα:

1. Σε συλληφθέντα από την αστυνομία και ενώ βρισκόταν δέσμιος με χειροπέδες και κρατούνταν από αστυνομικούς προκειμένου να προσαχθεί, όλως αναιτίως, δίχως να υπάρξει οποιαδήποτε πρόκληση από τον συλληφθέντα και ενώ του είχαν περάσει πισθάγκωνα χειροπέδες, δέχτηκε δυνατό ράπισμα («μπουνιά») στο πρόσωπο από αστυνομικό. Το γεγονός καταγράφηκε σε βίντεο που δημοσιοποιήθηκε από ενημερωτικές ιστοσελίδες και κοινωνικά δίκτυα, ενώ προκάλεσε αίσθηση η βαρβαρότητα σε έναν ανυπεράσπιστο άνθρωπο, σε παγκόσμιο επίπεδο, αφού το βίντεο αναπαράχθηκε και από ξένες ενημερωτικές ιστοσελίδες και αλλοδαπούς χρήστες κοινωνικών δικτύων. **Προσκομίζονται** ενδεικτικά το ρεπορτάζ της ιστοσελίδας [documentonews.gr](https://www.documentonews.gr) (<https://www.documentonews.gr/article/kresento-astynomikis-katastolis-andras-ton-mat-xytra-γροyla-sto-prosopo-diadiloti-poy-toy-exoyn-foresei-xeiropedes-video/>) στο οποίο περιέχεται φωτογραφία τη στιγμή που αστυνομικός χτυπάει στο πρόσωπο τον συλληφθέντα καθώς και το σχετικό βίντεο σε usb.

2. Στην ίδια διαδήλωση αστυνομικοί προπηλακίζουν εντελώς ανάιτια και δίχως να έχει προηγηθεί οποιαδήποτε πρόκληση, φωτορεπόρτερ, ο οποίος παρακολουθούσε και κατέγραφε ως εργαζόμενος τη διαδήλωση. **Προσκομίζονται** ενδεικτικά σχετική ιστοσελίδα (<https://dytikismaties.gr/news/hellas/aprokliti-epithesi-ton-mat-me-sproximata-kai-fysoynies-stoys-fotoreporter-video/>) καθώς και το βίντεο της μαζικής επίθεσης στον δημοσιογράφο, σε usb

3. Στην ίδια διαδήλωση αστυνομικοί επιτέθηκαν σε ανυπεράσπιστο άτομο με ειδικές ανάγκες, το οποίο ήταν καθηλωμένο σε αναπηρικό αμαξίδιο, όπου δίχως να τους προκαλέσει, έριξαν πάνω στο σώμα του χημικά καπνογόνα, με αποτέλεσμα να κινδυνεύσει η ζωή του. **Προσκομίζονται** ενδεικτικά το ρεπορτάζ της ιστοσελίδας «Η ΑΥΓΗ» (https://www.avgi.gr/koinonia/421033_tan-tokoymenta-tis-ntropis-epitethikan-se-amea-propilakisan-boyleyti) καθώς και το σχετικό βίντεο σε usb

4. Στην ίδια διαδήλωση δέχθηκε από αστυνομικό απρόκλητη επίθεση με χημικά, απειλές και ύβρεις, τελώντας μάλιστα απόπειρα επικίνδυνης σωματικής βλάβης στον Βουλευτή του

Ελληνικού Κοινοβουλίου Κλέωνα Γρηγοριάδη, επιχειρώντας να τον κτυπήσουν με γκλοπ, ο οποίος ασκώντας τον θεσμικό του ρόλο και τα καθήκοντα του παρακολουθούσε τη διαδήλωση. Είναι χαρακτηριστικές οι καταγγελίες του Βουλευτή από το βήμα της Βουλής, τις οποίες προσκομίζουμε σε usb

5. Στην ίδια διαδήλωση, πεσμένος στο έδαφος διαδηλωτής, δέχεται λακτίσματα («κλωτσιές») από αστυνομικούς, δίχως να έχει προκαλέσει. Τον διασώζουν άλλοι διαδηλωτές που τον απομάκρυναν. **Προσκομίζεται** το σχετικό βίντεο σε usb

Στις 23.7.2022 συνέβη το εξής απίστευτο περιστατικό, ενδεικτικό της κρατικής αυθαιρεσίας αλλά κυρίως της (τουλάχιστον) ανοχής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη. Όπως καταγγέλθηκε και υπήρξε εκτενές ρεπορτάζ στον τηλεοπτικό σταθμό MEGA, 30χρονος πολίτης που στεκόταν έξω από το Α.Τ. του Λευκού Πύργου στη Θεσσαλονίκη, δέχτηκε απειλές από αστυνομικό που βρισκόταν σε παρακείμενο σταθμευμένο περιπολικό, φωνάζοντας του να φύγει από το σημείο «γιατί του κόβει τον αέρα». Δίχως να προλάβει να αντιδράσει ο πολίτης, ο αστυνομικός βγήκε από το περιπολικό, τον τράβηξε από το χέρι, τραυματίζοντας τον στον ώμο, τον έβαλε μέσα στο Α.Τ. όπου τον εξύβρισε με χυδαίες φράσεις, προχωρώντας μάλιστα και σε ταυτοποίηση των στοιχείων του. Είναι χαρακτηριστικό το βίντεο από το ρεπορτάζ του MEGA, που περιέχει και απόσπασμα από τη συμπεριφορά του αστυνομικού προς τον πολίτη (προσκομίζεται το βίντεο σε usb).

Επειδή η διερεύνηση των ανωτέρω έκνομων πράξεων που προσβάλλουν το δημοκρατικό πολίτευμα και τις συνταγματικά κατοχυρωμένες ατομικές ελευθερίες **δεν πρέπει** να περιοριστεί μόνο στη διερεύνηση των αυτουργών, αλλά αντιθέτως **πρέπει να υπάρξει ενδελεχής διερεύνηση** α) των ευθυνών των βαθμοφόρων του κάθε αστυνομικού κλιμακίου ή ομάδας, β) των γραπτών ή προφορικών εντολών από το κέντρο επιχειρήσεων της Ελληνικής Αστυνομίας, γ) των γραπτών ή προφορικών εντολών από τις αρμόδιες αστυνομικές διευθύνσεις που υπάγονται οι εμπλεκόμενοι αστυνομικοί και τα εμπλεκόμενα κλιμάκια, δ) των ευθυνών των προϊσταμένων των Διευθύνσεων σχετικά με τις εντολές ή οδηγίες που χορήγησαν ή τυχόν παράνομες παραλείψεις κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους, ε) τις προφορικές ή γραπτές εντολές της

πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη σχετικά με τους ελέγχους έναντι των πολιτών, τους κανόνες εμπλοκής και τη συμπεριφορά των αστυνομικών οργάνων.

Επειδή κατά τη διενεργηθείσα προανάκριση πρέπει να ζητηθεί η ταυτοποίηση των υπαιτίων αλλά και των παθόντων, σύμφωνα και με τα βίντεο που προσκομίζονται, προκειμένου να ασκηθούν οι ποινικές διώξεις αλλά και να κληθούν να καταθέσουν ως μάρτυρες οι παθόντες

Επειδή προσκομίζουμε τα επικαλούμενα δημοσιεύματα από τον ηλεκτρονικό τύπο καθώς και σε φορητή μονάδα αποθήκευσης (usb) οπτικό υλικό

Για τους λόγους αυτούς

Ζητούμε όπως διατάξετε την άμεση διερεύνηση των καταγγελλόμενων και ειδικότερα τη διερεύνηση και αποκάλυψη:

- των εμπλεκόμενων αστυνομικών στις ανωτέρω έκνομες πράξεις,
- των βαθμοφόρων υπευθύνων των αστυνομικών κλιμακίων που προκάλεσαν τις έκνομες πράξεις,
- των ευθυνών των βαθμοφόρων του κάθε αστυνομικού κλιμακίου ή ομάδας,
- των γραπτών ή προφορικών εντολών από το κέντρο επιχειρήσεων της Ελληνικής Αστυνομίας,
- των γραπτών ή προφορικών εντολών από τις αρμόδιες αστυνομικές διευθύνσεις που υπάγονται οι εμπλεκόμενοι αστυνομικοί και τα εμπλεκόμενα κλιμάκια,
- των ευθυνών των προϊσταμένων των Διευθύνσεων σχετικά με τις εντολές ή οδηγίες που χορήγησαν ή τυχόν παράνομες παραλείψεις κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους,
- τις προφορικές ή γραπτές εντολές της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη σχετικά με τους ελέγχους έναντι των πολιτών, τους κανόνες εμπλοκής και τη συμπεριφορά των αστυνομικών οργάνων,

και τη λήψη όλων των νόμιμων και αναγκαίων μέτρων για την άσκηση ποινικών διώξεων και καταδίκη των υπαιτίων, είτε ως αυτουργών, είτε ακόμη και ως ηθικών αυτουργών.

Να κληθούν ως μάρτυρες κατά την προανάκριση οι παθόντες και κάθε άλλο πρόσωπο,
αυτόπτες μάρτυρες των γεγονότων

Ο καταγγέλλων

Τομεάρχης Κ.Ο. Προστασίας του Πολίτη ΣΥΡΙΖΑ –

ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ

Χρήστος Σπίρτζης